

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİNİN ÜRETİME VE SANAYİYE ETKİLERİ

MUSTAFA KARABAĞLI
Elektrik Elektronik Yüksek Mühendisi

İÇİNDEKİLER

EGE BOLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

MUSTAFA KARABAĞLI
VE
LUNA HAKKINDA

3

4-10

SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİNİN
ÜRETİME VE SANAYİYE ETKİLERİ

MUSTAFA KARABAĞLI

- EBSO Meclis Üyesi
- EBSO Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Komisyon Başkan Vekili
- EBSO Elektronik Bileşenleri ve Ölçme Cihazları Sanayi Meslek Komitesi Başkanı
- LUNA A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

LUNA Hakkında

- Elektrik ve Su Şebekesi Akıllı Şebeke Çözümleri
- Şebeke Yönetimi Yazılımları
- Şebeke Yönetim Donanımları
- Ar-Ge Merkezi

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

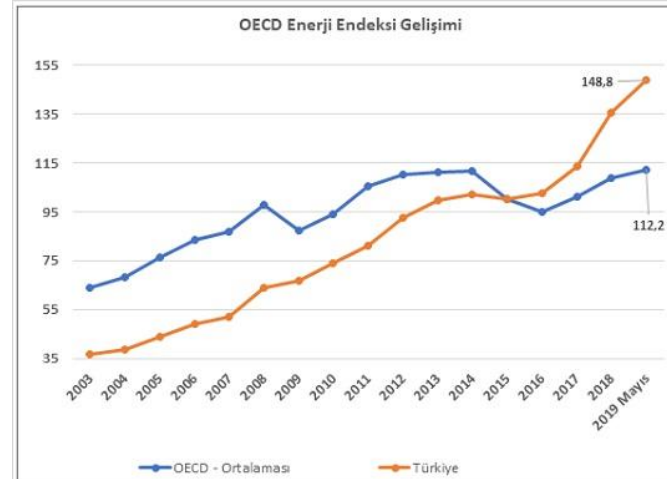
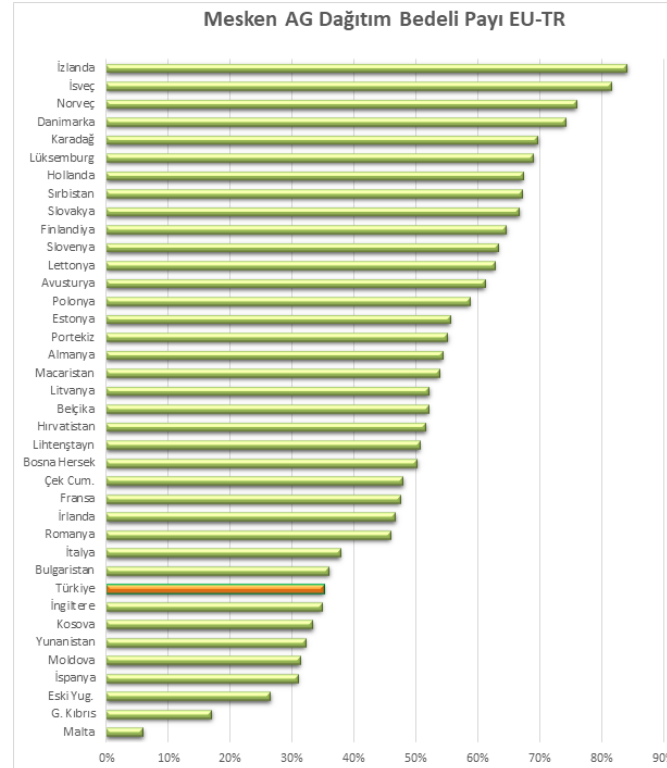
SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ

AMAÇ :

- Serbest ve rekabetçi elektrik piyasası oluşturmak ve işletmelerde elektrik girdi maliyetlerini azaltmak.

GEÇMİŞ DÖNEM AŞAMALARI

- 2000 yılından sonra mevzuat değişimleri başladı.
- Elektrik üreten ile tüketenin buluşturulması hedeflendi.
- Elektrik üretim yatırımları teşvik edilmeye başlandı.
- Yerli ve yabancı yatırımcının enerji sektörüne ilgisi arttı.
- Doğalgaz çevrim santralleri tesis edildi.
- Özelleştirmeler ile özel sektöre devirler başladı.
- Üretimin özelleşmesi ile rekabet ortamının oluştu.
- Elektrik piyasası yani enerji borsası ortaya çıktı.
- Önce TEİAŞ sonra da EPIAŞ ile yönetilmeye başlandı.
- Dönem dönem fiyat müdahaleleri sebebiyle kesintiler oluştu.
- Serbest piyasanın dengelenmesi gerektiği tekrar anlaşıldı.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ

ELEKTRİK FİYAT HAREKETLERİ :

- kWh birim fiyatı, 2007 yılında vergi ve harçlar dahil 14 kuruş iken 2019 yılı sonuna doğru yaklaşık 60 kuruşa dayandı.
- Fiyatlar değişirken tarifelerin uygulama şekli değişti.
- 2015 yılına kadar faturalarda ayrıntı vardı.
- 2016 yılından itibaren dağıtım bedeli altında, tek bir bedel alınır oldu.
- Son birkaç aydır dağıtım bedelinin de tarifeye eklendiği gözlenmektedir.

BAĞLANTI SORUNLARI :

- 2016 yılına kadar tesisleri bağlandıkları noktaya göre sınıflandırma söz konusuydu.
- Daha sonrasında ise sadece iki sınıf oluşturularak yakınlık ve uzaklık dikkate alınmaz oldu.
- Mevzuat değiştirilerek yüksek gerilimden enerji kullanımının önüne geçildi. Bu karar ile tüm kullanıcılar dağıtım şirketine, dağıtım bedeli ödemek zorunda kaldılar.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ

Tablo.1 SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ ve NORMAL TARİFENİN KARŞILATIRILMASI :

2019 YILI ELEKTRİK PİYASASI VE ULUSAL TARİFEDEKİ YALIN ELEKTRİK FİYATI

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

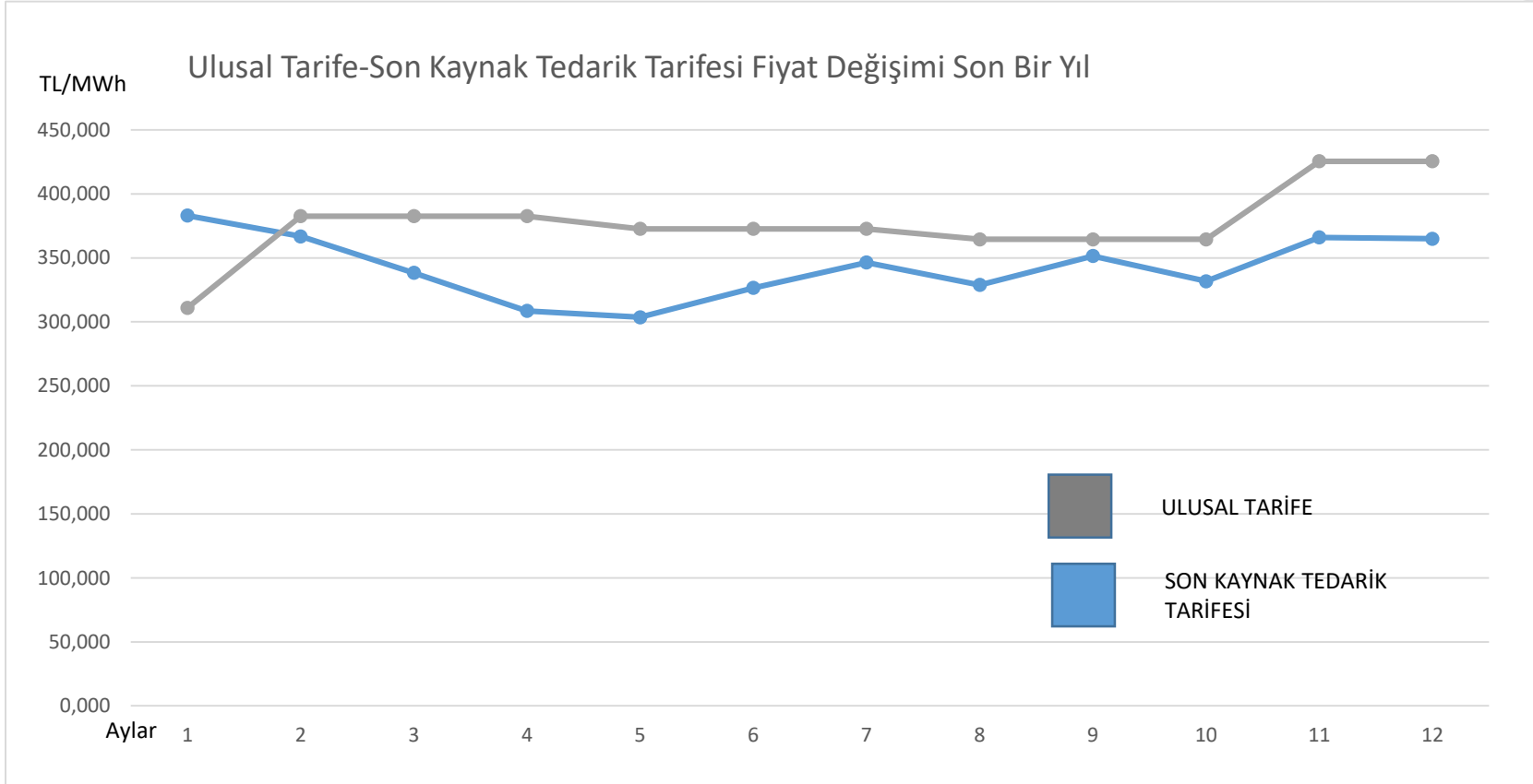
	Sep-18	Oct-18	Nov-18	Dec-18	Jan-19	Feb-19	Mar-19	Apr-19	May-19	Jun-19	Jul-19	Aug-19
PTF ORTALAMASI	327,274	317,282	291,223	257,887	223,042	257,048	256,041	187,151	196,173	221,322	304,554	298,299
Gerçekleşen Yekdem	55,827	49,547	47,063	50,659	80,604	69,550	90,330	141,686	155,309	110,417	61,489	66,700
PTF +YEKDEM (MW/TL)	383,101	366,829	338,286	308,546	303,646	326,598	346,371	328,837	351,482	331,739	366,043	364,999
ULUSAL TARİFE SANAYİ	310,954	382,630	382,630	382,630	372,646	372,646	372,646	364,492	364,492	364,492	425,430	425,430
ULUSAL TARİFE VE PİYASA FİYAT FARKI %	-19%	4%	13%	24%	23%	14%	8%	11%	4%	10%	16%	17%

SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ

- 2018 yılından itibaren baskılanmış olan ulusal tarife fiyatlarına zam yapılmasıyla birlikte son kaynak tedarik tarifesini cazipleşmeye başlamıştır.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

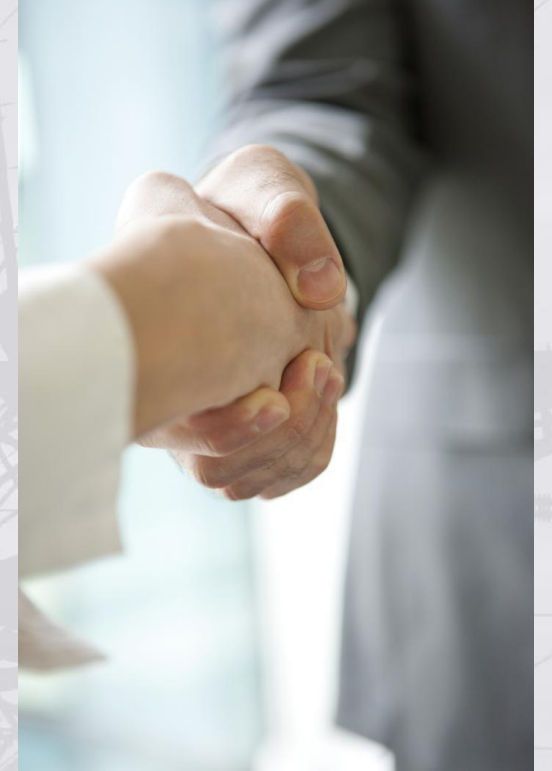
SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ

UYGULAMADAKİ MEVZUATSAL ZORUNLUKLAR

- Yönetmelik gereğince, son kaynak tedarik tarifi zorunlu limitleri
- 2019 yılı için yıllık, 10.000.000 kWh ve üzeri,
2020 yılı için yıllık, 7.000.000 kWh ve üzeri olan işletmeler son kaynak tedarik tarifesine geçmek zorundadır.
- Son kaynak tedarik tarifesinden elektrik kullanan işletmeler, ulusal tarifeden daha ucuz elektrik kullanamaz.
- Son kaynak tedarik tarifi kapsamına giren işletmeler, ulusal tarifeden enerji kullandığı takdirde, son kaynak tedarik tarifesinin %9.38 fazlası ile elektrik kullanmak zorundadır ancak ulusal tarifeden daha ucuz olamaz.
- Ağustos 2019 için ulusal tarife 425,43 ve son kaynak tedarik tarifi 364,999 TL/MWh şeklinde gerçekleşmiştir.
- Bu durumda işletme, son kaynak tedarik tarifi kullanmak zorunda kalırsa;
--> $364,999 \times 1,0938 = 399,23$ TL/MWh olmasına rağmen
425,43 TL/MWh olarak kullanmak zorunda kalacaktır.
- Netice itibarıyla işletmeler, ikili anlaşma yapmak zorundadırlar.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ

ÜRETİM, SANAYİ ve UYGULAMADAKİ YANSIMALAR

- Ulusal tarifenin baskılamasının sona ermesi sonucunda son kaynak tedarik tarifi, anlamlı olmaya başlamıştır.
- Son kaynak tedarik tarifi zorunluluğu işletmelere serbest piyasanın içinde olmaları konusunda zorlayıcı olmuştur.
- İşletmeler bir enerji danışmanı bulundurmak veya bir danışman tutmak yoluna gitmeleri gerektiğinin farkına varmışlardır. Bu sayede enerji verimliliği ve doğru kullanım hususunda da danışmanları aracılığıyla bilinçlenme fırsatı elde etmeye başlamışlardır.
- İkili anlaşma ile enerji temini yoluna gitmeleri hususunda motive edici bir sonuç ortaya çıkmaya başlamıştır.
- İkili anlaşmalar ile serbest piyasanın içinde olmak özellikle sipariş üzerine üretim yapan işletmeler açısından bilinmezlikler yaratmakta ve enerji gideri yüksek olan sektörlerde verimsizliğe yol açmaktadır.
- Ürettiğinin maliyetini hesaplayamayan işletme doğal olarak fiyat teklifi vermekte zorlanmaktadır.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİ

ÜRETİM, SANAYİ ve UYGULAMADAKİ YANSIMALAR

- İkili anlaşmalar yapan işletmeler, daha çok sabit fiyatlı tedarikçileri tercih etmek zorunda kalmakta ve bu durum gereğinden çok daha pahalıya enerji kullanmakta ve finansman maliyetine katlanmak zorunda kalmaktadırlar.
- Birçok bilinmez ile mücadele etmek zorunda kalan işletmeler(döviz kuru, faiz, petrol vb.) bir yandan da bilemedikleri elektrik maliyeti ile başa çıkmak zorunda kalmaktadırlar.
- Henüz tam üretici ile tüketici buluşamamıştır. Mevcut durum enerji brokerlarına saha oluşturmuş ve bu da kimi zaman sözünü tutamayan ve iflas eden elektrik satıcılarının doğmasına kimi zaman da söz konusu brokerların gereğinden fazla para kazanmalarına yol açan bir sonuç doğurmuştur.

ÖNERİLER

- İşletmelerin sadece tüketici değil aynı zamanda elektrik üreticisi olmaları daha çok özendirilmeli ve teşvik edilmelidir.
- İşletmeler için son kaynak tedarik tarifi, yıl içinde belirli dönemler için, sabitlenebilmeli ve ulusal tarifeden daha düşük fiyat uygulanabilmelidir.
- Son kaynak tedarik tarifesinden kullanım yapıldığında çarpan katsayısı(%9,38) iptal edilmelidir.
- Son kaynak tedarik tarifesine tabi tüm işletmelerin bir enerji danışmanı bulundurması veya müşavirlik hizmeti alması zorunlu hale getirilmelidir.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

TEŞEKKÜR EDERİM